

EKKO

Lærervejledninger

NÁMSGAGNASTOFNUN
09850

Efnisyfirlit

Til kennara	3
Skoleliv	9
Sport og motion.	19
Spis dig glad	29
Livsstil.	39
Kriminalitet.	49
Kommunikation	60
Du og jeg og resten af livet.	69
Fremtidsdrømme	76

EKKO – KENNSLULEIÐBEININGAR

© Höfundar: Ásdís Lovísa Grétarsdóttir og Erna Jessen

© Teikningar: Böðvar Leós

Ritstjórn: Ellen Klara Eyjólfsdóttir

Útlit og umbrot: NÁMSGAGNASTOFNUN

Námshagnastofnun 2009

1. útgáfa 2009

2. útgáfa 2010

Lærerejledninger

Til kennara

Við samningu Ekko var stuðst við Aðalnámskrá grunnskóla: Erlend tungumál 2007

Kennaraheftið skiptist í fjóra hluta

- **Almennt um námsefnið.** Stutt umfjöllun um uppbyggingu námsefnisins.
- **Kennsluleiðbeiningar** með nemenda- og vinnubókum. Fjallað er um hvert þema fyrir sig með ábendingum um útfærslur á verkefnum og sums staðar eru ábendingar um þyngdarstig æfinga. Einnig má finna hugmyndir að ítarefni, vefslóðir, ábendingar um ítarefni á Neti og aðrar hugmyndir.
- **Verkefni á Neti**
- **Náms og kennsluáðferðir**

Almennt um námsefnið

Ekko er ætlað sem grunnefni til dönskukennslu í 10. bekk grunnskóla. Efnið samanstendur af lesbók og tveimur vinnubókum, auk 55 hlustunaræfinga sem er hlaðið niður af heimasíðu Námsgagnastofnunar www.nams.is **Samtalsæfingar** til útprentunar og ljósritunar eru 24. **Sproghjörnet**, sem eru málnotkunaræfingar, **aukaæfingar** og **hlustunaræfingar** á pdf, eru einnig á vefnum til útprentunar og **hljóðbók** og **hlustunaræfingar** á **hljóðskrá** sem er hlaðið niður af www.nams.is beint á tölvu eða tónhlöðu. **Lausnir** verða á geisladiski en verða vist- aðar á vefnum þangað til *Opgavebog B* er tilbúin.

Í vinnubókunum eru ták sem gefa til kynna að með köflunum fylgi samtalsæfingar.

Í Ekko er mikil fjölbreytni í textavali og í tegundum verkefna. Textarnir eru mismunandi að lengd og þyngd. Haft var að leiðarljósi að nemendur þjálfist bæði í mismunandi lestraráðferðum og að geta sér til um merkingu orða út frá samhengi. Á eftir mörgum lestextum eru ritunarverkefni tengd orðaforða lestextanna og þemanu.

Hljóðbókinni sem fylgir með er ætlað að auðvelda nemendum með lestrarörðugleika dönskunámið.

Stafsetningarreglur eru samkvæmt reglum sem gefnar eru út af *Dansk sprognævn*: www.dsn.dk

Nemendabókin

Lesbókin skiptist í átta þemu. Hvert þema hefur að geyma mismunandi texta, bæði að lengd og þyngd. Með hverjum texta eru nokkrar orðskýringar á dönsku, sem standa neðst á hverri síðu. Orðin sem eru útskýrð eru dökkletruð í textanum.

Lærarvefðingur

Með flestum textanna fylgja ritunaræfingar þar sem unnið er með orðaforðann í viðkomandi þema. Einnig eru í bókinni nokkrar talæfingar.

Í hverju þema er að finna nokkra stutta texta sem ekki tengjast sjálfu þemanu en eru settir með til gamans.

Í bókinni eru nokkrar smásögur. Við lestur smásagnanna lesa nemendur eflaust án þess að skilja hvert orð og þjálfast þannig í að geta sér til um merkingu orða út frá samhengi textans.

Nemendabókin er ríkulega myndskreytt. Reynt var að láta myndir styðja lestextana og þannig að auðvelda nemendum að átta sig á efni textanna.

Vinnubækur

Vinnubækurnar eru tvær. Í *Ogavebog A* eru æfingar úr fjórum köflum og í *Opgavebog B* eru verkefni úr seinni fjórum köflum bókarinnar.

Verkefnin í bókunum eru fjölbreytt og þeim er ætlað að tryggja fjölbreytni og gefa nemendum tækifæri til þess að velja verkefni eftir færni hvers og eins. Hvort nemendur vinna öll verkefni eða hluta þeirra hlýtur þó alltaf að vera í samráði við kennara. Aftast í kennsluleiðbeiningum með hverjum kafla er gátlisti sem kennarar geta nýtt sér við skipulag kennslunar eða dreift til nemenda.

Með lesskilningsverkefnunum eru nemendur þjálfaðir í ýmsum lestraraðferðum.

Með fjölbreyttum orðaforðaverkefnum er nemendum gert auðveldara að festa í minni lykilorð í textunum.

Verkefnin með hlustunaræfingunum eru misjöfn að þyngd og lengd, en samofin orðaforða í hverju þema fyrir sig. Áhersla er lögð á mismunandi skilning á því sem hlustað er á. Þegar hlustunaræfingar eru langar eða erfiðar fylgja oft undanverkefni. Þá fá nemendur tækifæri til að átta sig á grunnorðaforðanum áður en þeir hlusta.

Einnig má finna nokkrar stuttar ritunaræfingar í vinnubókinni, en þær eru alls staðar tengdar grunnorðaforðanum í þemanu og/eða köflunum.

Samtalaevelse 1:
I klassevaeraset

Með hverju þema fylgja þrjár samtalsæfingar til útprintunar. Þær eru merktar með nafni og sérstöku tákni. (setja tákn hér)

Verkefni á Neti

Með bókinni fylgir **Sproghjornet** sem eru málnotkunarreglur og æfingar til útprintunar. Með hverju þema fylgja reglur um málnotkun sem svo er unnið með í æfingum sem einnig fylgja hverju þema. Lögð er áhersla á að vinna markvisst með tiltekin atriði á mismunandi hátt. Þar er tekið fyrir: dagar, tímasetningar, forsetningar, samtengingar o.fl. Einnig eru orðasambönd sem koma fyrir í þemunum tekin saman og sett inn í rammann um **Sproghjornet**. **Aukaæfingar** á vef til útprintunar fylgja nokkrum textum bókarinnar.

Lærerejledninger

Náms- og kennsluaðferðir

Í Ekko er gert ráð fyrir að unnið sé með alla færniþætti og þeir fléttaðir saman. Þannig á kennslan að endurspeglar eðlilega notkun tungumálsins. Það þarf þó að gæta þess að kennslan/námið einkennist ekki um of af einhliða færniþjálfun, heldur miði að því að gefa nemendum tækifæri til að nota málið sem tæki til tjáskipta.

Í Ekko er lögð áhersla á fjölbreyttar vinnuaðferðir. Gengið er út frá að nemendur vinni í pörum, hópum og hver fyrir sig, allt eftir eðli verkefna. Mörg verkefni fylgja hverjum kafla og þannig á að vera hægt að koma til móts við þarfir hvers og eins.

Höfundar vilja hvetja kennara til að láta þó ekki stjórnast um of af kennslubókunum, en bæta sjálfir við fleiri mismunandi verkefnum, þar sem hvatt er til sköpunar og sjálfstæðra vinnubragða. Tungumálið er ekki viðfangsefni í sjálfu sér heldur lífandi og sveigjanlegt verkfæri sem nota má á ýmsa vegu. Þar er auðvelt að samþætta alla færniþættina og veita nemendum alhliða þjálfun og möguleika á fjölbreyttri útfærslu, t.d. við þemaverkefni (projektarbejda), stöðvavinnu, tölvutengd verkefni, samþætt verkefni o.s.frv.

Lestur

Við lestur eykst máltilfinning og því meira sem lesið er því meira bætist við orðaforðann. Eitt af því sem auðveldar tök á lestri er að geta sér til um merkingu orða út frá samhengi. Í stað þess að nema staðar við hvert framandi orð er hægt að venja nemendur við að nota samhengi textans til að giska á annaðhvort orðin í kring eða víðara samhengi. Þetta virkjar nemendur og fær þá til að hugsa um textann í heild, ekki bara einstök orð. Ef ekki er hægt að finna merkingu orða út frá samhengi kemur orðabók að góðum notum.

Til þess að auðvela nemendum lestur á erlenda málinu má benda þeim á eftirfarandi:

- Að skoða fyrirsagnir og myndir til að geta sér til um innihald textans.
- Að lesa textann yfir og reyna að skilja aðalinntak hans.
- Að rifja upp orð sem tengjast efninu.
- Að reyna að einblína ekki á orð sem nemendur skilja ekki, en frekar á þau orð sem þeir skilja.
- Að hvetja nemendur til að geta sér til um merkingu orða, áður en leitað er skýringa.
- Gott er að vinna með lesskilningsverkefni um leið og textinn er lesinn.

Hlustun

Til að auka skilning á töluðu máli þarf að hlusta mikið. Markmið með hlustun getur verið mismunandi og leiðir eru margar.

Við vinnslu verkefnanna í námsefninu er gott að hvetja nemendur til að lesa verkefni yfir áður en hlustað er til að átta sig á innihaldi þess sem fjallað verður um.

Lærarvefledningar

Nýir miðlar

Með tilkomu nýrra miðla gefast miklir möguleikar á fjölbreytni í tungumáli og ekki síst í hlustun. Nú má fá flestar kvikmyndir á DVD, sem gerir mögulegt að hafa undirtextana á dönsku. Á Netinu má finna alls konar efni sem tengist námsefninu. Hægt er að hlusta á stutt fréttaskot sem finna má á síðum dagblaðanna. Einnig má hlaða niður efni frá dönskum sjónvarps- og útvarpsstöðvum. Hér má t.d. nefna:

Tv indslag fra Jyllandsposten <http://jp.dk/jptv/>

Korte TV nyheder <http://www.dr.dk/nettv/update>

DSB's reklamefilm med Harry og Bahnsen

<http://www.dsb.dk/Om-DSB/DSB-i-medierne/Harry>

Seneste reklamefilm http://www.danskespil.dk/service/video/video_senestefilm.html

Þá er að finna margs konar skemmtilegt efni á youtube, m.a. tónlistarmyndbönd. Tónlist höfðar til flestra og má útbúa margs konar verkefni til að vinna með söngtextana og nota þá sem hlustun.

Hugmyndir að vinnu með tónlist og sönglagatexta

- Raða erindum, sem búið er að rugla, í rétta röð.
- Innfyllingarverkefni, orðin gefin upp.
- Endursögn af texta.
- Myndum raðað eftir texta.
- Innihaldsspurningar á dönsku eða íslensku.
- Flokka orð eftir þemum.
- Flokka orð í orðablóm/hugarkort.
- Nemendur fá ljósrit af textabútum og verkefnið er að reyna að setja textann rétt saman. Farið er yfir með því að hlusta á lagið (einstaklings-, para- eða hópvinna).
- Nemendur semja nýjan texta við lag.
- Nemendur gera tónlistarmyndband.
- Nemendur kynna danskan söngvara, hljómsveit eða lag fyrir bekknum.
- Nemendur kynna danskt lag eða brot úr lagi fyrir bekknum.
- Hópvinna. Einn hópur velur sér hljómsveit eða söngvara og kynnir sér vel. Annar hópur undirbýr viðtal við hópinn. Nemendur kynna fyrir bekk eða öðrum hópum.

Um orðaforða og ritun

Það er talið árangursríkast að orðaforðinn sé þjálfaður í samhengi við færniþættina. Sýnt hefur verið fram á að orð lærast betur í merkingarlegu samhengi en ein og sér. Þess vegna er heppilegt að láta nemendur vinna t.d. með orðakort, orðtengslanet eða flokka skyld orð saman.

Lærarvefðingur

Ritun er ein leið til að festa orðaförða í minni og er mikilvægt að venja nemendur við ákveðin vinnubrögð.

Ef nemendur eru óöruggir gagnvart ritun getur hjálpað að skrifa saman í þörum eða litlum hópum.

Gott er að þjálfar nemendur í að notast við ýmis hjálpargögn og styðjast við textann sem ritunin byggist á.

Í ritun er gott að venja nemendur við að

- nota orð og orðasambönd í textanum
- búa til orðablóm eða hugtengslakort áður en byrjað er að skrifa
- flokka hugmyndir
- nota ýmis hjálpargögn, t.d. orðabækur, netorðabækur, leitarvefi, málfræðibækur

Um samtal og frásögn

Það er mikilvægt að nemendur fái að spreyta sig sem mest á samskiptum á erlenda málinu. Til þess að slíkt verði eðlilegur hluti námsins er nauðsynlegt að erlenda málið sé notað sem mest til samskipta. Kennari getur með góðu fordæmi hvatt nemendur til að tjá sig á dönsku og þannig aukið færni nemenda í tungumálinu hratt og örugglega.

- Talæfingin þarf að tengjast þeim orðaförða sem búið er að vinna með.
- Rifja þarf upp grunnorðaförða æfingarinnar fyrir samtal.
- Ekki gera of miklar kröfur til að nemendur tali alveg rétt.
- Varist að grípa fram í fyrir nemendum þegar þeir tala dönsku.
- Varist að leiðrétta nemanda sem er að tala. Algengustu villur má taka fyrir á töflu að æfingu lokinni.
- Munið að hvetja og hrósa nemendum.
- Ágætt er að prófa nemendur eftir talæfingar til þess að heyra hvernig þeim tókst til.
-

Myndefni

Myndefni er mjög hentugt til tungumálakennslu, þar sem myndir höfða yfirleitt vel til nemenda. Flestir nemendur átta sig á myndefni og eiga auðvelt með að setja sig inn í aðstæður tengdar því. Í námsefninu er mikið af myndefni sem ætlað er að styðja við textana og um leið að auka fjölbreytni í kennsluaðferðum. Markmið með myndefni getur verið að:

- Útskýra innihald texta og styðja við orðaförðatilkun.
- Virkja bakgrunnspökkingu nemenda.
- Hvetja, virkja og vekja áhuga nemenda.
- Þjálfar munnlega og skriflega færni.

Sjá hugmyndir að vinnu með myndefni:

http://www.nams.is/taenk/taenk_klb.pdf

